

1. Філак Ф.Г. Розвиток дрібної моторики у дітей дошкільного віку з розладами аутичного спектру/ World science:problems, prospects and innovations //Abstracts of International Scientific and Practical Conference Toronto, Canada 27-29 January 2021.S. 1154-1158.

РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ

Філак Фелікс Гернґійович

канд.мед. наук, доцент

УДВНЗ «Ужгородський національний університат»

М. Ужгород, Україна

felix.filak@uzhnu.edu.ua

Анотація./Annotation. Дитячий аутизм є одним з найбільш важких порушень психофізичного розвитку. В поведінці таких дітей характерна байдужість або захисна реакція стосовно "нормальних" пропозицій контакту, спілкування, напружено-боязлива прихильність до певних щоденних процедур, односторонність, недостатній розвиток фізичних, розумових та творчих здібностей та неготовністю до практичних вимог життя. Доведено, що функціональні можливості загальної та дрібної моторики не відповідають віковому розвитку аутичної дитини.

Ключові слова: дитячий аутизм, дрібна моторика, аутичний спектр, фізичний розвиток.

Вступ. /Introduction. З клінічного погляду дитячий аутизм є одним з найбільш важких порушень психофізичного розвитку, яке характеризується нездатністю хворої дитини до взаємодії з зовнішнім світом, налагоджувати відносини з іншими людьми та адаптації в суспільстві. В поведінці таких дітей характерна байдужість або захисна реакція стосовно "нормальних" пропозицій контакту, спілкування; напружено-боязлива прихильність до певних щоденних планів і процедур, односторонність, недостатній розвиток фізичних, розумових та творчих здібностей та неготовністю до практичних вимог життя. Сучасні наукові дослідження показали, що за вчасної діагностики у ранньому віці можливі ефективні втручання, які дозволяють значно покращити прогноз розвитку дитини з РСА, можливість соціальної інтеграції у майбутньому. Вважається, що аутична поведінка є інтегральним розладом з різною етіологією

і патогенезом. З'ясування у кожному конкретному випадку механізмів його розвитку на клінічному етиопатогенетичному рівні має важливе практичне і теоретичне значення. Природу цього явища до сьогодні не вивчено, Навчання дітей з інвалідністю здійснюється за допомогою спеціальних методів, способів і в умовах, які максимально сприяють засвоєнню знань і соціальному розвитку.

Проблемі педагогічно-корекційних заходів присвячені праці багатьох вчених, практикуючих фахівців педагогів, психологів, разом з тим, недостатньо приділено увагу засобам фізичної терапії, розвитку комунікативних функцій для дітей молодшого шкільного віку. На сьогоднішній день залишається недостатньо вивченим питання фізичного розвитку, корекції дрібної моторики, координаційних здібностей дітей з розладами аутичного спектру. Функціональні можливості загальної та дрібної моторики не відповідають віковому розвитку аутичної дитини. У зв'язку з тим, що у процесі фізичного виховання можна достатньо ефективно розвивати комунікативні здібності у дітей, зроблено припущення, що цілеспрямоване використання групових спеціальних фізичних вправ, які потребують злагоджених колективних дій, які здатні покращити дрібну моторику, як найоптимальнішого способу вирішення рухового завдання та дозволить покращити комунікативні можливості дітей з аутизмом. [11].

Мета роботи./Aim. Вивчити стан дрібної моторики у дітей молодшого шкільного віку з розладами аутичного спектру.

Матеріали і методи./Materials and methods. 15 дітей з розладами аутичного спектру віком 8-9 років із них 9 хлопців і 6 дівчат, які навчались в інклюзивних класах шкіл. М. Ужгорода. З метою визначення динаміки розвитку дрібної моторики нами були проведені контрольні-педагогічні тестування дітей. Перед виконанням завдання кожній дитині демонструвались хід його виконання. Пропонувались такі завдання:

1. "Склади мозаїку". Перед дитиною викладається складена мозаїка, що складається з двох пазлів (дитина запам'ятовує картинку). Потім педагог розбирає мозаїку. Завдання: скласти мозаїку (з'єднати два пазли). Усе завдання складається з 3 мозаїк.

2. "Застебни гудзик". Завдання: застебнути гудзики. Спочатку покажіть дитині, як потрібно застібати гудзички коментуючи таким чином: "Великий гудзик ми застібаємо у велику петельку, середній гудзичок - в середню петельку, а маленьку - в маленьку".

3. "Шнурування". Знадобиться картон у вигляді черевика, в якому прорізає 6 отворів (як на черевиках) і шнурок. Завдання: необхідно зашнурувати "черевик".

4. "Конструювання з паличок". Знадобляться считальні палички одного кольору, намальовані на папері фігури (трикутник, квадрат, ромб). Завдання: необхідно палички для рахування покласти на лінії фігур.

В ході проведення дослідження фіксувалися наступні кількісні і якісні показники: правильність виконання кожного завдання, кількість правильно вирішених завдань до їх загального числа, типові помилки і утруднення, особливості дій випробовуваних, характер допомоги дітям з боку експериментатора.

Результати і обговорення./Results and discussion В результаті проведеного тестування 5 (33,3%) дітей з розладами аутичного спектру завдання "склади мозаїку" виконали самостійно, але досить повільно, для 10 (66,7%) – необхідна була допомога. Діти виконували завдання, повільно, невпевнено множиною неточностей Завдання «застебни гудзик» виконали самостійно 9 (60,0%) дітей, 6 (40,0%) - необхідна була допомога. Завдання «шнурування» самостійно виконали 7 (46,7%) дітей, необхідна була допомога 8 (53,3%) пацієнтам. Завдання «конструювання з паличок» виконали відповідно 4 (26,7%), і 11 (73,3%) дітей з розладами аутичного спектру.

Висновки./Conclusions. 1. Обстеження рухової сфери дітей дало змогу засвідчити, що фізичний розвиток дітей з розладами аутичного спектру недостатній, загальмований, порушена плавність рухів, завдання виконується з множиною неточностей. Функціональні можливості загальної та дрібної моторики молодших школярів не відповідають віковому розвитку дитини з розладами аутизму. Для покращання дрібної моторики кистей і пальців рук,

концентрації довільної уваги рекомендований спеціалізований комплекс вправ лікувальної гімнастики.

Список літератури.

1. Кузікова С. Б. Вікова психокорекція : навч. посіб. / С. Б. Кузікова. – К. : Главник, 2008. – 142 с.
2. *Лесько О. М. Рухливі ігри для молодших школярів з затримкою психічного розвитку : навч.-метод. посіб. / О. М. Лесько В. Трач. – Л. : ЛДІФК, 2004. – 88 с.*
3. Приватні методики адаптивної фізичної культури: Навчальний посібник / За ред. Л.В. Шапковой. - М.: Радянський спорт, 2004. - 464 с.
4. Синьов В.М., Матвеева М.П., Рохліна О.П. Психологія розумово відсталої дитини /За ред.. В.М.Синьова. – К.: Знання, 2008. – 359 с.
5. Скрипник Т. В. Психологічна допомога дітям з аутизмом та їхнім батькам: навч.-метод. посіб. / Т. В. Скрипник. - К.: Вид. група «Шкільний світ», 2016. - 160 с.